שִׂיחוֹת־חִנּוּךְ

גיליון כ״ה

שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת, הַדְרָכוֹת יְשָׁרוֹת, בְּעִנְיְנֵי חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִדַּבְּרוֹת,
נִשְׁמְעוּ מִפִּי־קְדֶשׁ מוֹרֵנוּ הָרַהַ״ץ רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיטַ״א

שִׂיחָה לִמְחַנְּכִים יוֹם א׳ פָּרָשַׁת חֻקַּת – רֹאשׁ חֹדֶשׁ תַּמּוּז תשפ״ו

– בְּשׁוּרֵי הַחַיִּים –

ח׳ק׳ת׳!

חֹדֶשׁ טוֹב וּמְבֹרָךְ, מְלַמְּדִים וּמְחַנְּכִים יְקָרִים! אַשְׁרֵיכֶם שֶׁנִּבְחַרְתֶּם לִהְיוֹת מְמֻזָּכֵי הָרַבִּים - ״מַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים״ - מְלַמְּדֵי יְלָדֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים.

הַשָּׁבוּעַ זֶה פָּרָשַׁת חֻקַּת - ״זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה׳ לֵאמֹר״ - בְּעִנְיַן פָּרָה אֲדֻמָּה, וְאֶפְשָׁר לְהַגִּיד רֶמֶז בְּמִלַּת ׳חֻקַּת׳ שֶׁהִיא רָאשֵׁי־תֵּבוֹת: **ח׳נּוּךְ ק׳דוֹשׁ ת׳מִים!** שֶׁאֶת זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְמְסֹר לִילָדֵינוּ - חִנּוּךְ שֶׁל שִׂמְחָה, שֶׁל אַהֲבָה, שֶׁל חִיּוּת! שֶׁיֵּדְעוּ שֶׁבָּאִים לַתַּלְמוּד־תּוֹרָה עִם חֵשֶׁק וְרָצוֹן - ׳נִשְׁמַע וְנִלְמַד דְּבָרִים טוֹבִים׳! וְאַתֶּם רְאוּ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת מַשֶּׁהוּ מְעַנְיֵן בְּתוֹךְ הַשִּׁעוּר, בְּתוֹךְ הַחֹמֶר שֶׁמּוֹסְרִים לַיְלָדִים - שֶׁזֶּה בְּוַדַּאי צְרִיכִים לְלַמֵּד, הֵן בְּחֶמְשׁ, הֵן בִּגְמָרָא וְהֵן בְּמִשְׁנָיוֹת וְכוּ׳, אֲבָל ׳פֹּה וְשָׁם׳ רְאוּ תָּמִיד לְהַכְנִיס אֵיזֶה סִפּוּרֵי צַדִּיקִים וְכַדּוֹמֶה.

בְּשׁוּרֵי הַחַיִּים

בְּנוֹסָף, צְרִיכִים לִלְמֹד עִם יְלָדִים ׳בְּשׁוּרֵי הַחַיִּים׳, כְּלוֹמַר: **אֵיךְ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְמַצָּבִים שׁוֹנִים בְּחַיֵּי הָאָדָם**; וְאֶפְשָׁר לָקַחַת אֵיזֶה דִּגְמָא מִסִּפּוּר שֶׁקָּרָה, לְמָשָׁל: הָיָה אֵיזֶה יֶלֶד שֶׁהִפְרִיעַ בְּאֶמְצַע מִשְׂחָק־כַּדּוּר, וְלָקַח אֶת הַכַּדּוּר וּבָרַח - עוֹשִׂים מִזֶּה ׳סִפּוּר׳, וְאָז שׁוֹאֲלִים אוֹתָם: ׳אֵיךְ צְרִיכִים לְהָגִיב לְמַצָּב כָּזֶה?׳... וְאוּלַי לִשְׁמֹעַ מֵהֶם מַה הֵם אוֹמְרִים עַל זֶה, וְכָךְ לְלַמֵּד אוֹתָם.

וְזֶה נִקְרָא ״**חִנּוּךְ בַּשֶּׁטַח**״, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהֵם רוֹאִים וְשׁוֹמְעִים דָּבָר חִיּוּנִי - אֵיךְ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג בְּמַצָּבִים כָּאֵלּוּ, וּמֻתָּר לְהַכְנִיס אֶת זֶה ׳בֵּין הַשּׁוּרוֹת׳, אַחַר שֶׁגִּמַּרְתֶּם אֵיזֶה עִנְיָן בַּלִּמּוּד - חֲמֵשׁ אוֹ מִשְׁנָיוֹת - אַתֶּם אוֹמְרִים לָהֶם: ׳יְלָדִים, בֹּאוּ נַחֲשֹׁב עַל מַשֶּׁהוּ מְעַנְיֵן׳... וּפִתְאוֹם כָּל הַיְלָדִים קְשׁוּבִים לָדַעַת עַל מַה מְדֻבָּר...

קֶפֶץ עַל הַגֶּג

כִּי אָכֵן, קָשֶׁה לְיֶלֶד ׳לְהַחֲזִיק מֹחַ׳ עִם לִמּוּד שֶׁמִּתְמַשֵּׁךְ זְמַן רַב, וְיֶשְׁנָם יְלָדִים שֶׁאֶצְלָם רֶבַע שָׁעָה זֶה גַּם־כֵּן כְּבָר הַרְבֵּה זְמַן... וְאֵיךְ מַמְתִּיקִים אֶת זֶה? מְבִיאִים פִּתְאוֹם אֵיזֶה עִנְיָן וְאֵיזֶה רַעְיוֹן שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִ׳כְּשׁוּרֵי הַחַיִּים׳ - לָתֵת לָהֶם דֻּגְמָא אֵיךְ לְהִתְנַהֵג כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְמַצָּב כָּזֶה... וְזֶה יָכוֹל לִהְיוֹת בְּעִנְיָנִים שֶׁמְּצוּיִים מְאֹד אֵצֶל יְלָדִים - הִנֵּה זֶה קֶפֶץ עַל הַגֶּג, אוֹ עָשָׂה מַשֶּׁהוּ אַחֵר, וְאוֹמְרִים לַיְלָדִים: ׳מָה אַתֶּם אוֹמְרִים עַל זֶה? מַה הַדֵּעָה שֶׁלָּכֶם? אֵיךְ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג בְּדָבָר כָּזֶה?׳...

מַסְמִיק

וְזֶה: ״**זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה**״ - צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל־מִינֵי חֻקִּים - **ח׳נּוּךְ ק׳דוֹשׁ ת׳מִים** - עִם הַיְלָדִים, וּלְלַמֵּד אוֹתָם ״**וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ**״ - מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְקַבֵּל אֶת הַפְּקֻדָּה וַיִּקְחוּ ״**אֵלֶיךָ**״ - כִּי זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק; ״**פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל**״ - מַה זֶּה פָּרָה אֲדֻמָּה? יָדוּעַ שֶׁ׳אֲדֻמִּימוּת׳ מוֹרֶה עַל חֵטְא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה א, יח) ״**אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע**״; אֲבָל ׳אֲדֻמִּימוּת׳ מוֹרֶה גַּם עַל בּוּשָׁה - ׳אֲזִיל סוּמְקָא וְאָתֵי חִיוְרָא׳, כְּשֶׁאָדָם מִתְבַּיֵּשׁ פָּנָיו מִתְאַדְּמוֹת וּמַסְמִיקוֹת, וְזֶה מְעוֹרֵר עַל יִרְאַת־שָׁמַיִם, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת כ, טז): ״**וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם**״ - שֶׁאֶת הַבּוּשָׁה מַכִּירִים עַל הַפָּנִים. [כְּשֶׁרָאָה הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַחוּם מִטְשֶׁעֶרְנָאבִּיל זי״ע (בַּעַל ׳מְאוֹר עֵינַיִם׳) אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בִּילְדוּתוֹ, אָמַר שֶׁעַל הַיֶּלֶד הַזֶּה מֵאִיר הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל הַבּוּשָׁה וְיִרְאַת־שָׁמַיִם].

וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁל פָּרָה אֲדֻמָּה - עִנְיָן שֶׁל בּוּשָׁה וְהַכְנָעָה, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל תְּמִימוּת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב ״**אֲדָמָה תְּמִימָה**״ - לֹא ׳אֲדָמָה׳ שֶׁל חֵטְא וְעָוֹן חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא ׳אַדְמִימוּת׳ שֶׁל ׳תְּמִימוּת׳...

רַבֵּנוּ שֶׁאַל פַּעַם אֶת רַבִּי נָתָן: **הַאִם אַתָּה נַעֲשֶׂה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָדָם וְסָמוּךְ מְאֹד מֵרֹב בּוּשָׁה?...** כִּי אֶפְשָׁר לָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבֵינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ הוּא זוֹכֶה שֶׁנַּעֲשׂוֹת פָּנָיו אֲדָמוֹת מֵרֹב בּוּשָׁה; אִם כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ - כַּנִּרְאֶה שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה עֲבוֹדָה קְדוֹשָׁה...

וְזֶה הוֹלֵךְ בְּיַחַד עִם 'תְּמִימוּת' - שֶׁאָדָם הוּא תָּמִים, וּמַכְנִיס תְּמִימוּת בַּיְלָדִים; כַּמָּה צְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּתוֹךְ הַיְלָדִים 'תְּמִימוּת' - אֶת גֹּדֶל מַעֲלַת הַתְּמִימוּת, וְלִלְמֹד תּוֹרָה בִּתְמִימוּת, אֶת כָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ - סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד: מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ'.

תְּזַכּוּ אוֹתָם

אֶתְמוֹל הַיְלָדִים נִכְנְסוּ בְּסוֹף סְעוּדָה־שְׁלִישִׁית, וְעוֹרַרְתִּי אוֹתָם עַל לִמּוּד **בַּי"ת מַסֶּכֶת תַּעֲנִית בְּיָמִים אֵלּוּ**, וּרְאוּ שֶׁכֻּלָּם יְקַבְּלוּ אֶת זֶה, וַיַּתְחִילוּ: **תְּזַכּוּ אוֹתָם עִם 'סִכּוֹת' שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם בְּתוֹר 'סִימָנִיָּה' אַחַת לְבַבְלִי, אַחַת לִירוּשַׁלְמִי וְאַחַת לְתוֹסֶפְתָּא...**

וְזֶה לֹא הַרְבֵּה... בְּבַבְלִי יֵשׁ שִׁלְשִׁים דַּפִּים, בִּירוּשַׁלְמִי יֵשׁ עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה דַּפִּים, וּבְתוֹסֶפְתָּא יֵשׁ בְּסַךְ־הַכֹּל עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ תּוֹסֶפְתָּאוֹת עַל מַסֶּכֶת תַּעֲנִית (דְּהַיְנוּ הַמִּשְׁנָיוֹת שֶׁל הַתּוֹסֶפְתָּא), וְזֶה אֶפְשָׁרִי בְּקַלּוּת, וּבְפָרָט אִם מַתְחִילִים כְּבָר עַכְשָׁו - בְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ תַּמּוּז עַד רֹאשׁ־חֹדֶשׁ אָב [אוֹ עַד ט"ו בְּאָב], לוֹמְדִים קְצָת בְּכָל יוֹם וְיכוֹלִים בְּקַלּוּת לְסַיֵּם אֶת זֶה... וְזֶה נִקְרָא "פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה"!

"אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל" - אֵין לָנוּ עֹל אַחֵר! יְלָדִים צְרִיכִים לָדַעַת: אֵין לָנוּ שׁוּם עֹל שֶׁל דְּבָרִים אֲחֵרִים! הָעֹל שֶׁלָּנוּ הוּא "עַל תּוֹרָה וְעַל מִצְווֹת"! אֶת זֶה צְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּתוֹךְ הַיְלָדִים מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְאַהֲבָה! וּבְפָרָט עַכְשָׁו - שֶׁאָמְנָם הֵם 'יְמֵי הַקֵּיץ', וְשׁוֹרֵר חֹם, אֲבָל צְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתָם וּלְשַׂמֵּחַ אוֹתָם!

תִּתְמַקְּדוּ עַל שִׂמְחָה

וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם עוֹד מְעַט אַתֶּם נִכְנָסִים לִבְנְיַן חָדָשׁ, שֶׁיִּהְיֶה הֵכִי מִפְאָר וְהֵכִי מְשֻׁכְלָל! וְאָכֵן, זֶה יִקַּח עוֹד קְצָת זְמַן עַד שֶׁנִּסַּיֵּם שָׁם אֶת כָּל הָעֲבוֹדָה, וּבַזְּמַן הַזֶּה רְאוּ לְהַכְנִיס בָּהֶם שִׂמְחָה, שֶׁיִּשְׁאֲרוּ לָהֶם טַעַם מָתוֹק בְּתוֹךְ הַפֶּה שֶׁלָּהֶם! וּכְמוֹ בְּלֵיל פֶּסַח, שֶׁלֹּא אוֹכְלִים אַחַר הָאֲפִיקוֹמָן כְּדֵי **"שֶׁיִּשָּׁאֵר טַעַם פֶּסַח בְּפִיו כָּל הַלַּיְלָה"** - כֵּן גַּם כָּאן, שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלָם שִׂמְחָה, תִּתְמַקְּדוּ עַכְשָׁו עַל עִנְיַן שֶׁל שִׂמְחָה! וּלְקַיֵּם: "אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם" - לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְצַעֵר וְלֹא לְהַצִּיק אֶת הַשֵּׁנִי! לְדַבֵּר עַל זֶה עִם הַיְלָדִים, וּלְחַזֵּק אוֹתָם עַל זֶה!

וְכָךְ נִזְכֶּה לִרְאוֹת מֵהֶם רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה, וְנִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְסַיֵּם אֶת שְׁנַת הַלִּמּוּדִים בְּהַצְלָחָה גְּדוֹלָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם! **תִּהְיֶה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה בֵּין כָּל הַצָּוֶות - שֶׁתִּהְיֶה אַחְדוּת גְּמוּרָה בֵּין כָּל הַצָּוֶות! זֶה מְאֹד חָשׁוּב!**

זְכִינוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם לִמְנַהֵל חָשׁוּב - **הָרַב** מַאיָה, שֶׁכָּל רֹאשׁוֹ וְרֵבּוֹ בְּתוֹךְ הָעִנְיָנִים יַחַד עִם **הָרַב רְפָאֵל**, וְיֵשׁ לוֹ כָּל מִינֵי רַעְיוֹנוֹת מְצֻיָּנִים - תִּתְיַעֲצוּ אִתּוֹ וְתִתְחַבְּרוּ אֵלָיו בְּיַחַד וְתִשְׁמְעוּ אֶת מַה שֶּׁהוּא אוֹמֵר! בָּרוּךְ הַשֵּׁם הוּא מִתְיַעֵץ עַל כָּל דָּבָר, וְיֵשׁ לוֹ דְּבָרִים נִפְלָאִים! וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם, כְּשֶׁתַּעַבְדוּ בְּיַחַד, וְתִהְיֶה אַךְ וְרַק אַחְדוּת, נִזְכֶּה לְתַלְמוּד־תּוֹרָה יָפֶה וּמִפְאָר וְהֵכִי מְשֻׁכְלָל בְּכָל הָעוֹלָם!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶם הֶמּוֹן הַצְלָחָה בְּכָל הָעִנְיָנִים, וְתִזְכּוּ לְנַחַת דִּקְדֻשָּׁה מִכָּל יַלְדֵיכֶם וּמִכָּל תַּלְמִידֵיכֶם, וְנִזְכֶּה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם עִם הַיְלָדִים הָאֵלּוּ לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ־צִדְקֵנוּ בְּקֶרוֹב בַּגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!

***

שִׂיחָה לְמְחַנְּכוֹת יוֹם א' פָּרָשַׁת חֻקַּת – רֹאשׁ חֹדֶשׁ תַּמּוּז תשפ"ו

– לְנַקּוֹת אֶת לִכְלוּךְ הָעֶגֶל –

לְהַשְׁאִיר טַעַם מָתוֹק

חֹדֶשׁ טוֹב וּמְבֹרָךְ - מְחַנְּכוֹת, גַּנָּנוֹת וּמְטַפְּלוֹת יְקָרוֹת! אַתֶּן זוֹכוֹת עַכְשָׁו לְשָׁבוּעַ חָדָשׁ בְּחִנּוּךְ יְלָדֵינוּ הַיְקָרוֹת, וַאֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לְסוֹף שְׁנַת הַלִּמּוּדִים, וְהָעִקָּר לְהַשְׁאִיר לָהֶן בַּפֶּה טַעַם מָתוֹק! בְּלֵיל פֶּסַח לֹא אוֹכְלִים אַחֲרֵי הָאֲפִיקוֹמָן שׁוּם דָּבָר, לָמָּה? כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר הַטַּעַם שֶׁל קָרְבַּן פֶּסַח בַּפֶּה כָּל הַלַּיְלָה; וְכֵן גַּם עַכְשָׁו - מוֹרוֹת, גַּנָּנוֹת וּמְטַפְּלוֹת יְקָרוֹת - שֶׁהוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב סוֹף שְׁנַת הַלִּמּוּדִים, רְאֵינָה שֶׁהַיְלָדוֹת תְּקַבֵּלְנָה כְּזֹאת שִׂמְחָה וְאַהֲבָה, שֶׁזֶּה יִתְגַּבֵּר עַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה כָּל הַשָּׁנָה! רְאֵינָה עַתָּה בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ לְהַחֲיוֹת אוֹתָן וּלְשַׂמֵּחַ אוֹתָן!

תְּמִימוּת

פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ הִיא פָּרָשַׁת חֻקַּת, וּבָהּ מוּבָא הָעִנְיָן שֶׁל פָּרָה אֲדֻמָּה - שֶׁהָיְתָה הַטְּהֵרָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַמִּצְוָה שֶׁהָיְתָה הִיא לְהָבִיא "פָּרָה אֲדֻמָּה

תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל״ - הָעִנְיָן שֶׁל ׳תְּמִימָה׳ מוֹרֶה עַל מִדַּת הַ׳תְּמִימוּת׳, וַעֲלֵיכֶן לְלַמֵּד לַיְלָדוֹת הַיְקָרוֹת עִנְיָן שֶׁל תְּמִימוּת - לִהְיוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל צַדִּיקוֹת וּתְמִימוֹת, בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וּתְמִימָה, בְּלִי שׁוּם שְׁאֵלוֹת! וְזוֹ הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה...

וְהֵן צְרִיכוֹת תָּמִיד לִשְׁמֹעַ אֶת זֶה מִכֶּן! עֲלֵיכֶן לְדַבֵּר תָּמִיד מֵאֱמוּנָה, וּלְחַזֵּק אוֹתָן לָדַעַת שֶׁכָּל דָּבָר זֶה בְּהַשְׁגָּחָה עֶלְיוֹנָה, וְכַמּוּבָן - לִהְיוֹת חֲזָקוֹת הַתְּפִלָּה, כִּי ׳אֱמוּנָה׳ מְחֻבֶּרֶת בְּיַחַד עִם ׳תְּפִלָּה׳; כָּל מַה שֶּׁמּוֹסִיפִים לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - נִכְנָס בָּאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה!

הַכְּתֹבֶת הָרִאשׁוֹנָה

וְזוֹ הַמְּשִׂימָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל מְחַנְכוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל - לְהַכְנִיס בְּתוֹכָן אֶת אוֹר הָאֱמוּנָה וְהַשִּׂמְחָה! וְאִם קוֹרֶה מַשֶּׁהוּ - מַהִי הַכְּתֹבֶת הָרִאשׁוֹנָה? לְפָנוֹת תָּמִיד לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְבַקֵּשׁ! לֹא מְשַׁנֶּה אִם זֶה בְּעָיָה פְּרָטִית אוֹ בְּעָיָה כְּלָלִית! וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת הַמֶּסֶר שֶׁאַתֶּן מְשַׁדְּרוֹת לְכֻלָּם - גַּם בַּמָּעוֹן - עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה! שֶׁהַבָּנוֹת תֵּדַעְנָה - זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ: **לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד בַּדְּבָרִים אֵלּוּ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה!**

תָּמִיד לִשְׁמֹעַ זֹאת

כְּשֶׁאַתֶּן מַשְׁקִיעוֹת בַּדָּבָר הַזֶּה - זוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁאַתֶּן יְכוֹלוֹת לְקַבֵּל, שֶׁאַתֶּן רוֹאוֹת אֵיךְ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל גְּדֵלוֹת עִם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְיוֹדְעוֹת מַה זֶּה תְּפִלָּה; בְּמִקּוֹמוֹת אֲחֵרִים לֹא יוֹדְעִים מִזֶּה, אֲבָל בַּחֶדֶר שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וּמוֹהֲרָא״שׁ הַקָּדוֹשׁ - הַכֹּל בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה! בָּנוֹת צְעִירוֹת צְרִיכוֹת תָּמִיד לִשְׁמֹעַ אֶת זֶה - לְהַעֲבִיר אֶת הַמֶּסֶר הַזֶּה דֶּרֶךְ אֵיזֶה סִפּוּר מִצַּדִּיקִים, הָעִקָּר תָּמִיד לְעוֹרֵר אוֹתָן עַל עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה.

לְהַזְהִיר אֶת הַבָּנוֹת

וְזֶהוּ הַטַּעַם הַמְּתוֹק שֶׁיִּשְׂאֵר אֶצְלָן תָּמִיד בַּפֶּה, וְלָמָּה דַּוְקָא **בַּפֶּה**? כִּי הַתְּפִלָּה בָּאָה מֵהַפֶּה, וּכְשֶׁהַפֶּה מִתְקַדֵּשׁ עִם דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל תְּפִלָּה - נַעֲשֶׂה טַעַם מְתוֹק; וְאָכֵן, מִצַּד אֶחָד צְרִיכִים לִשְׁמֹר מִדִּבּוּרִים לֹא טוֹבִים, וּצְרִיכִים לְהַזְהִיר אֶת הַבָּנוֹת מִזֶּה - לְשׁוֹן הָרָע, רְכִילוּת, לְהַצִּיק לִילָדוֹת אֲחֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי - מִצַּד הָ׳עֲשֵׂה **טוֹב**׳, עֲלֵיכֶן לְהַכְנִיס בָּהֶן הַרְבֵּה חִזּוּק עַל תְּפִלָּה!

מַסְמִיקָה...

וּמַה הַמְּשִׂימָה שֶׁלָּכֶן, מְחַנְכוֹת יְקָרוֹת? הֲרֵי פְּרָה אֲדֻמָּה בָּאָה לְכַפֵּר עַל חֵטְא הָעֵגֶל; כִּי ׳עֵגֶל׳ זֶה ׳פָּרָה צְעִירָה׳, וְעַכְשָׁו מַגִּיעָה הָאִמָּא - שֶׁהִיא הַפָּרָה אֲדֻמָּה - וּמְנַקָּה אֶת חֵטְא הָעֵגֶל... וְלָמָּה הִיא אֲדֻמָּה? כִּי הִיא מִתְבַּיֶּשֶׁת מִזֶּה, וְהִיא מַסְמִיקָה מֵרֹב בּוּשָׁה... וְזֶה לְמוּד לְמְחַנֶּכֶת: אוּלַי הִיא מִתְבַּיֶּשֶׁת שֶׁזֶּה מַה שֶּׁעָשָׂה בְּנָהּ - שֶׁזֶּה סוֹבֵב גַּם עַל תַּלְמִידוֹת - אֲבָל הָעִקָּר הוּא לְהַחֲזִיק עִם הַתְּמִימוּת, שֶׁיִּהְיֶה ״**אֲדָמָה תְּמִימָה**״ - אִם הַפָּנִים לִפְעָמִים נַעֲשׂוֹת אֲדֻמּוֹת מֵרֹב בּוּשָׁה, זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל יִרְאַת־שָׁמַיִם, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת כ, טז): ״**וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם**״ - שֶׁאֶת הַבּוּשָׁה מַכִּירִים עַל הַפָּנִים; וְאֶת זֶה תִּרְאוּ עַל הַתַּלְמִידוֹת כְּשֶׁאַתֶּן מְחַזְקוֹת אוֹתָן בְּעִנְיַן שֶׁל תְּמִימוּת.

וְעוֹד אוֹמֵר הַפָּסוּק בְּעִנְיַן פָּרָה אֲדֻמָּה: ״**אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל**״ - כִּי לָנוּ אֵין שׁוּם עֹל אַחֵר, **הָעֹל שֶׁלָּנוּ זֶה עֹל שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה! שֶׁל הַצַּדִּיקִים! שֶׁל יִרְאַת־שָׁמַיִם!** וְאַתֶּן תְּצַיְּרוּ לְעַצְמְכֶן שֶׁאַתֶּן הָאִמָּהוֹת, וְאַתֶּן כְּמוֹ הַפָּרָה שֶׁצְּרִיכָה לְנַקּוֹת וּלְתַקֵּן אֶת מַה שֶּׁהֶעֱגֶל עָשָׂה... ״**יִלְדוֹת צַדִּיקוֹת, עַכְשָׁו נַתְחִיל לְהִתְעַלּוֹת בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, בֶּאֱמוּנָה, בִּתְפִלָּה**״...

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶן הַרְבֵּה הַצְלָחָה, שֶׁתִּזְכּוּ בֶּאֱמֶת לְסַיֵּם כָּךְ אֶת שְׁנַת הַלִּמּוּדִים, וּבָרוּךְ ה׳ יֵשׁ בְּשׂוֹרָה טוֹבָה שֶׁיִּהְיֶה הֶמְשֵׁךְ שֶׁל קִיטָנָה מִצַּד מִשְׂרָד הַחִנּוּךְ, אָז נוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לִשְׁמֹר עַל הַבָּנוֹת בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶן הֶמּוֹן הַצְלָחָה, נַחַת דְּקֻדְשָׁה מִכָּל יַלְדֵיכֶן וּמִכָּל הַתַּלְמִידוֹת בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם; שֶׁנִּשְׁמַע בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת בִּימֵי חֹדֶשׁ תַּמּוּז, וּשְׁלֹשֶׁת הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁל ׳בֵּין הַמְּצָרִים׳ יִתְהַפְּכוּ בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם לִימֵי שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה, וּבְקָרוֹב יִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!

***

שְׁבִיבֵי אוֹר מִן הַפָּרָשָׁה הַנּוֹגְעִים לְחִנּוּךְ הַיְלָדִים

שלא יכנס זבל!

א. בפרשת "מי מריבה", אומר הפסוק: "**קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה - 'קח את המטה'** הוא ענין שהצדיק מוכרח שיהיה לו 'מטה', היינו שילך עם כל הכוחות ללא שום פחד ומורא! כי לפעמים צריכים לילך במלוא חומרת הדין, ובעיקר בחינוך ילדי ישראל הקדושים, כמה צריכים לשמור עליהם!

<u>כמה צריכים ללמד ילדים על שמירת וצניעות הדיבור! לא לדבר מילים לא יפות! לא להוציא מהפה מילים לא צנועות!</u>

מאיפה זה מגיע? הגמרא מלמדת אותנו (שלהי מסכת סוכה): **שותא דינוקא בשוקא - או דאבוה או דאימיה**; מה שהילד מדבר בחוץ, זה או מהאבא או מהאמא! **הילד מגלה מה קורה בבית!** אם הילד מגיע לכיתה, ומספר לכל הסובבים אותו דברים לא כשרים ודיבורים לא יפים ולא ראויים, **איפה הוא ראה ושמע את זה? בבית!**

<u>אם יש לך מכשיר טמא, מה אתה מצפה מהילדים שלך?! אם יש בבית נגע של מכשירים טמאים, מה אתה רוצה שיצא מהילד שלך?! אתה הורס את הילדים בידיים שלך?!!</u>

איך אפשר להנחיל לילדים חינוך קדוש וטהור אם יש בבית מכשירים פרוצים, טמאים ומטומאים?! **הילדים רואים הכל!** והם מעבירים אח"כ את הכל הלאה... **כשמסתכלים על ילד - רואים בדיוק מהו הבית שלו, את הכל יכולים לראות על הילד!**

וצריכים לחנך את שאר הילדים: **אם שומעים ילד מוציא מהפה שלו מילה מגונה, מיד מפסיקים אותו ודורשים ממנו "תפסיק! אנחנו לא רוצים לשמוע ניבול פה!" וצריכים לשים את האצבעות בתוך האוזניים, ולא לשמוע!** ואז יבין הילד מהי חומרת מעשיו...

הכלל, הורים שהם חסים וחומלים על ילדיהם, יישמרו עד מאד לבלי להכניס את נגע הצרעת לביתם - מכשירים טמאים, **זו טומאה שהורסת ומחריבה את הכל!**

אַל תִּתֵּן שֶׂיְכָנֵס בַּבַּיִת שֶׁלְּךָ זֶבֶל!

לנקות את הפה

ב. ילדים אינם יודעים כלום, ומה שמחדירים בהם - זה מה שנכנס בהם; צריך ללמד ילד: עם פה טמא - לא יכולים ללמוד תורה; אם יש לאדם פה טמא, זה מטמא רחמנא ליצלן את התורה; צריכים מקודם לנקות את הפה! צריכים לנקות את הלשון מכל מיני דיבורים לא יפים!

אם לא מחנכים את הילד בגיל הזה, מה רוצים ממנו אח"כ?... צריך להחדיר בילד: לא לדבר דברים לא צנועים! לא לנבל את הפה! לשמור על נקיות הלשון! לא לפגום את הפה! הפה הוא קדוש!

הורים מזלזלים

ג. הפסוק אומר: "**וַיֵּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים**", ובאמת הציווי היה לדבר אל הסלע. כאמור, אלו דברים עדינים מאד, ונאמר מהו **המסר** שיוצא מזה:

הנה הקב"ה אמר אח"כ למשה ואהרן: "**יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ**" וגו', ולכאורה לא מובן מהו "**לא האמנתם בי**", הלא על משה רבינו כתוב (במדבר יב, ז) "בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא" - הוא זכה להגיע לשיא של אמונה, א"כ מהו "יען לא האמנתם בי **להקדשני**"?

העניין הוא כפי שמסביר רש"י: **כאן היה צריך ללמד לכולם מהו כח הדיבור! עם דיבורו, אדם יכול לפעול את הכל! לא צריכים להרביץ, לא צריכים להכות, <u>צריכים לדבר!</u>**

והוא לימוד חי לחינוך הילדים - מוהרא"ש היה תמיד מדבר מזה: להכות ילדים - לתת להם סטירות וכו', **זו לא הדרך!** רבינו היה מאד נגד זה, וזה לא מועיל **<u>כלום</u>!** ההפך, זה גורם שהילד יתפרע יותר!... מה **כן** צריכים? **להסביר** לו עם **דיבורים ברורים** מה רוצים ממנו...

ואם היה משה רבינו רק מדבר אל הסלע, ואעפ"כ עדיין לא היה יוצא מים - "**רבש"ע, תרחם! אינני יודע מה קורה כאן, תעזור שיצאו מים!**" ועי"ז היה גורם "**לְהַקְדִּישֵׁנִי**", כי יעשו קל וחומר: "אם אבן יכולה להוציא מים ע"י תפילה, כ"ש אנחנו"... העניין הזה היה חסר ב"מי מריבה" [כמובן, בְּדַקּוּת מאד גדולה].

התורה הקדושה היא 'תורת חיים', והיא מלמדת אותנו איך אנחנו יכולים לעבור את החיים לשלום! זכינו לכזה רבי שהוא מגלה לנו את סודות התורה, שרשי התורה! ועלינו להחיות את עצמנו "**איזה רבי יש לנו!**"...

צריכים ללמד את הילדים שיכבדו את צוות התלמוד תורה שמוסרים נפשם בעבורם. **אבל אם הורים לא מכבדים, איך הם רוצים שהילדים יכבדו?!... זה לא הולך ביחד! אם הילדים 'מריחים' איזה ריח כלשהו של זלזול בצוות של הת"ת - זה הדבר הכי גרוע! איך אתה רוצה שהילד יתגדל עם דרך ארץ ומידות?!...**

יש הורים שלא משלמים 'שכר לימוד' - **איזו רשעות ואיזה ביזיון זה! לא משלם אגורה שחוקה, וזה בכלל לא מעניין אותו... אדם צריך לשתף פעולה עם הת"ת - הן אם זה בכסף שדרוש לשלם, והן אם זה בעניין חינוך ילדיו; <u>אלו הילדים שלך!</u>**

כשהמלמד רוצה לטכס עצה לגבי הבן שלך - תשתף אִתּוֹ פעולה, תראה מה יכולים לעשות בשביל הילד, וכשיש אילו בעיות מתבוננים היטב: **אולי יש לך בבית איזה מכשיר טמא?! "זה רק לביזנעס... זה אצל אשתי לעסקיה"... <u>הרי מצאנו את הבעיה</u>! ומה אתה רוצה מהילדים שלך?! מה אתה מצפה מהם?!...**

ב"ה יש לנו מלמדים יראי שמים המוסרים נפשם לקרב את כולם, אבל תשתף פעולה! ואם תציית - בעזרת השם יתברך תזכה לראות נחת דקדושה, אמן!